

σκούτα

Σάββατο, 23 Ιουνίου 2012

11:12 πμ

Σημασία:

σκούτα (η) : Η ασπίδα των ανδρών του βαρέος πεζικού του Βυζαντινού στρατού

Εγκυκλοπαιδικά:

Οι ασπίδες του πεζικού είχαν πολλά και διάφορα σχήματα, ανάλογα με τους σπλίτες που τις χρησιμοποιούσαν. Η ασπίδα των ανδρών του βαρέος πεζικού, η σκούτα, είχε συνήθως ωοειδές σχήμα και μήκος 90-120 εκατοστών.

Η σκούτα έδωσε το όνομα σε μια κατηγορία στρατιωτών του Βυζαντίου, τους "σκουτάτους" (scutatus). Η εικόνα (Χρ. Γιαννόπουλος© [12]) είναι μια φανταστική απεικόνιση **σκουτάτου** με κυρτή ασπίδα. Αυτή η τεχνική δημιουργεί μια καμπυλότητα στην ασπίδα που προστατεύει κάπως τον σκουτάτο από πλευρικές επιθέσεις. Η ασπίδα λέγονταν κεκαμμένη (από το κάμπτω) ή κεκαυμένη (καμένη, επειδή καμπυλώθηκε με υπερθέρμανση, με ατμό). Το επώνυμο Κεκαυμένος (συγγραφέας του «Στρατηγικού»), αν δεν είναι τοπωνυμικό, ίσως παράγεται από κάποιον με τέτοια ασπίδα. Το μέγεθός της εμφανίζεται μάλλον υπερβολικό. Θα δημιουργούσε πρόβλημα και στην χρήση λόγω βάρους και στην μεταφορά λόγω διαστάσεων

Η αξία της κεκαμμένης ασπίδας είχε ήδη αναγνωρισθεί από τους Ρωμαϊκούς χρόνους.

I Romani così dissero quell'Arme difensiva, che tenevano infilata nel braccio manco i guerrieri, grande, oblunga, fatta di legno e coperta di pelle, che serviva a parare i colpi dell'avversario. I soldati di ciascuna legione avevano i loro scudi dipinti di diverso colore e ornati di simboli distintivi; e tale usanza si conservò anche nell'età posteriore. E siccome i personaggi di alto lignaggio solevano dipingervi le insegne della loro famiglia, così la voce « Scudo » venne a significare anche Quel tondo dove son dipinte cotali insegne, che per la stessa similitudine si dicono anche « Arme ». — Appellasi pure così una Sorta di moneta già in uso in Francia e in alcuni luoghi d'Italia, a cagione della sua impronta rappresentante a insegna gentilizia del principe.

Metaf. e nello stile nobile Ogni cosa che serve di potente difesa o riparo.

Deriv. Scudière.

Screen clipping taken: 23/6/2012 3:22 μμ

Ετυμολογία:

Από το λατινικό *scutum* < από το Ελληνικό Σκύτος =

View this entry in a new window / back to top

scūtum, i, n. (

I. masc. collat. form *scū-tus*, Turp. ap. Non. 226, 13) [σκῦτος].

I. An oblong shield, made of boards fastened together, and covered with leather, a buckler (whereas *clipeus* denotes a round shield, target of metal; cf. Veg. Mil. 2, 18): “*scutum pro clipeo*,” Liv. 1, 43: pedestre, of the infantry, Quadrig. ap. Gell. 9, 13, 14; 9, 13, 16; Liv. 6, 8; 7, 10: “*equestria*,” of the cavalry, id. 43, 6: “*ad galeas induendas scutisque tegimenta detrahenda tempus defuit*,” Caes. B. G. 2, 21: “*scutis ex cortice factis aut viminibus intextis*,” id. ib. 2, 33: “*sublato scuto*,” id. B. C. 2, 35: “*abjecto scuto fugere*,” Cic. Tusc. 2, 23, 54: “*ut non modo non abjecto, sed ne rejecto quidem scuto fugere videar*,” id. de Or. 2, 72, 294: “*scutum reliquisse praecipuum flagitium*,” Tac. G. 6: “*hastas et scuta reclinant*,” Verg. A. 12, 130: “*fulgentia*,” id. ib. 8, 93: “*longa*,” id. ib. 8, 539; Ov. Tr. 4, 1, 73; Liv. 7, 26; 38, 17: “*erectum altius*,” Amm. 24, 4, 4.—

B. Transf., heavyarmed soldiers, men bearing shields (late Lat.):

“*oppidum, ordine circumdatum trino scutorum, oppugnabat*,” Amm. 24, 4, 10: “*Agilo, scutorum densitate contectus*,” id. 21, 12, 18 al.—

II. Trop., a shield, i. e. a defence, protection, shelter, safeguard (rare):

“*sed ne quod tamen scutum dare in iudicio viderentur eis, quos, etc.*,”

Cic. Tull. 18, 43: “*scuto vobis magis quam gladio opus est*,” Liv. 3, 53 fin.

(for which, just before: “*praesidia libertatis non licentiae ad impugnandos alios*): Fabius novam de Hannibale victoriam commentus est, non pugnare. Hinc illud ex populo, ut Imperii scutum vocaretur,” Flor. 2, 6, 27; cf.: “*Deus, scutum meum*,” Vulg. 2 Reg. 22, 3: “*scutum fidei*,” id. Eph. 6, 16.

σκῦτος, εος, τό,

A. Δερμα, κάλυμμα, ειδ. Ενδυμαή επεξεργασμενο δερμα (βλ. ναπα, βιδέλλο) Od.14.34, Hp.Art.33, Ar.Eq.868; ὁ νοῦς γὰρ ἡμῶν ἦν τότε ἔν τοῖς σκύτεσι (with a reference to Cleon the tanner) Id.Pax669; “εἰ ἐμβάται γένοιτο σκύτους” X.Eq.12.10; “τῶν σκυτῶν ρυτίδες” Pl.Smp.191a; “σκυτῶν τομή” Id.Chrm.173d.

II. Μάστιγιο, μάστιξ, καμουτσίκι, ιμάς, D.21.180, Plu.Pomp.18, etc.;

σκύτη βλέπειν to look like a whipped cur, Eur.282, Ar.V. 643; “ς. τέμνειν εἰς νοθεσίαν ἀνθρώπων ἀφρόνων” Socr.Ep.12. (Cf. Skt. skunomi

'καλύπτω, κάλυμα', Lat. ob-scū-rus.) . Το **σκῦτος** απαντα και ως **σκύλος**

Και **σκυλοδεψεῖν** εἶναι η βυρσοδεψια, η κατεργασία του δέρματος.

Παραγωγα:σκυτευς (tanner), σκυτοπομος, σκούφος.

Ξενόγλωσσα

Λατινικά:scutum

Από την ΙΕ $\sqrt{\sigma\kappa\alpha}$ = καλύπτω (το δέρμα καλύπτει τη σάρκα) από την ίδια ρίζα τα ελληνικά σκυτος, σκυλος, σκυλευω, σκευος, σκια , σκούρος < λατ. **obscurus**

Υποκοριστικο σκουτάριον > Σκούταρι τοπωνύμιο της Κ/Πολης Σκουτέλι, σκουτελοβαρίσκω

Ιταλικά: scudo

scūdo rum. scut; prov. escutz; fr. écu; cat. escut; sp. e port. escudo: ==

scúdo *rum.* scut; *prov.* escutz; *fr.* écu; *cat.* escut; *sp. e port.* escudo: = *lat.* SCŪTUM | *a. nord. ted.* skaun, *alban.* skiut, *armoric.* scoit, *irl.* sciath, *a. slav.* štítŭ per *skjutu|, che tiene alla radice indo-europea SKA-, SKU- coprire, che è nel *sscr.* skunoti copre, nel *gr.* skýtos cuoio, pelle [che copre la carne], skýlon pelle, copertura, skýnion ciglio [che protegge l'occhio], skeý-os, skeýé abito, armatura, vaso, skótos oscurità, nell'*a. nord. ted.* skûa, skûva | = *gr.* skía, *irl.* scáth, *got.* skadus| ombra, nell'*a. a. ted.* schûr luogo aperto, e [con perdita della s] nel *lat.* cútis | = *a. nord. ted.* hûdh, *a. a. ted.* hût, *mod.* haut| pelle, ob-scûrus oscuro ecc. (cfr. Casa, Castello, Curia, Cute).

Screen clipping taken: 23/6/2012 3:19 μμ

Αγγλικά: shield

Γαλλικά: ecu

βλ. ασπίς

Εικόνες:

Φράσεις:

Παροιμίες:

Συνώνυμα - Συγγενικά:

Σκουτάρι (υποκοριστικό)

Κατά τα λοιπά βλ. ασπίς.

Αναφορές:

- Φέρτε μου το **σκουτάριν** μου δκυό **σκουταρκές*** να δώσω τον κόσμο τον ψεματηνόν τωρά να τον σηκώσω.

[Το τραούιν της Παναΐας](#)

* Σκουταρκές = σκουταριές = ωθησεις ή κτυπηματα με το σκουτάρι. Όπως μαχαρι-μαχαιριές, σπατί-σπαθιές, κοντάρι-κονταριές.

Βιβλιογραφία:

Copyright© 2012 by Aris Stougiannidis